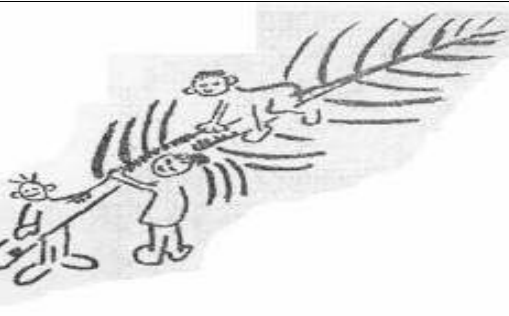

Mi Írtuk

Aktuális

Idén is megrendeztük a Vörösmarty-hetet!

Iskolánk idén is megrendezte a hagyománnyá vált Vörösmarty-hetet. Ezt megelőzően a karácsonyi készülődés alkalmából részt vehettünk november 30-án adventi koszorúkészítésen. A Vörösmar-

ty-hét december 3-án délelőtt az iskola-épület előtt álló Vörösmarty szobor koszorúzásával vette kezdetét. Rögtön a hét első napján hétfőn, sor került a két nyelvi, az angol és a német versenyre. A tanulók kedden a biológia (csak a 8-osok), szerdán a matematika, csütörtökön a „Szép Magyar Beszéd” versenyen mérhették össze tudásukat. Pénteken volt a Mikulás diszkó, majd szombaton a hét lezáró eseményként zajlott a Vörösmarty-kupa. Farkas János

A Vörösmarty-hét tanulmányi versenyek eredményei

Matematika

Helyezés	5.	6.	7.	8.
I.	Farkas István 4.a	Turza Richárd 6.c	Tóth Rebeka 7.a	Kurdi Krisztina 8.a
II.	Vásár Dominka 4.a	Kovács Gábor 6.a	Drávucz Zita 7.a	Tóth Mirjam 8.a
III.	Ágotai Olivér 5.c	Szaszkó Soma 6.a	Lázár Evelin 7.a	Farkas János 8.b

Boldog karácsonyt!

Angol

	5.	6.	7.
I.	Molnár Kristóf 5. c	Turza Richárd 6.c	Tóth Mirjám 8. a
II.	Lengyel Emese 5. a	Szabó Nándor 6.a	Kis Melinda 7.a
III.	Lázár Balázs 5.a	Nagy Gábor 6.a	Gerhát Renáta 7. b Silye Vivien 7.b

Német

	6.	7.	8.
I.	Lovas Bettina 6. a	Erdei Evelin 7. a	Vágó Henriett 8. a
II.	Kanáros Gábor 6.a	Farkas Tibor 7.a	Kurdi Krisztina 8.a
III.	Makai Ádám 6.a	Dobozi Györk 7.a	Farkas János 8.b

Szép Magyar Beszéd

	5.- 6.	7.-8.
I.	Kovács Gábor 6. c	Bakó Dorottya 8. a
II.	Viola Henriett 5.a	Farkas János 8.b Gonda Adrienn 8.a
III.	Molnár Kristóf 5.c Varga Bálint 6.a	Tóth Rebeka 7. a

Biológia

	8.
I.	Hudra Dániel 8. c
II.	Farkas János 8.b
III.	Kurdi Krisztina 8.a

Gratulálunk a
helyezetteknek!
Mindannyian
kitűnően szere-
peltek!

Táncra fel!

2007. december 7-én (pénteken) 16⁰⁰-tól 19⁰⁰-ig a Diákönkormányzat Mikulás Discot rendezett a 4-től a 8-dik osztályosoknak. A fergeteges hangulatról ismét Földes Roland gondoskodott. Aki esetleg a nagy mulatságban megéhezett- meg-

szomjazott, az a büfében csillapíthatta éhségét-szomját, melyet ezúttal a 8.c osztály szolgáltatott. A hatalmas táncban szinte már el is felejtettük, hogy már is 19⁰⁰ óra. Mindenki fáradtan, de boldogan tért haza.

Bakó Dóri 8.a.

Koszorú az asztalon!

Mindenki tudja, hogy a karácsonyt megelőző négyhetes időszak neve, az advent. Az sem ismeretlen számunkra, hogy ennek az ünnepnek az „ékessége” a koszorú. Ahhoz, hogy mindenki asztalára e koszorú kerülhessen, azt a Diákönkormányzat biztosította.

2007. november 30-án (pénteken) 15⁰⁰-kor került sor az adventi koszorúkészítésre. A behozott pénzből be tudtuk szerezni az alapanyagokat, hiszen gyertya, aranyszalag, fenyőgally és persze koszorú nélkül nem is lehetne elkészíteni egy ilyen adventi

„ékességet” sem.

Az alsósoknak 14³⁰-kor, a felsőbb éveseknek 15⁰⁰-kor kezdődött a „foglalkozás.”

Tanáraink és persze egymás segítségével gyönyörű alkotásokat vihattunk haza. Akik gyorsabban készen lettek, még akár kopogtatót is készíthettek családjuknak. Szinte mindenki boldogsággal és koszorúval a kezében térhetett haza. Akik eljöttek, mind tapasztalták, hogy ismét egy felejthetetlen adventi koszorúkészítést tölthetett el osztálytársaival, barátaival és tanáraival.

Bakó Dóri 8. a

Az angyalok nem sírtak, a község majdnem

2007. november 29-én Szolnokra mentünk, hogy megnézzük az Angyalok nem sírnak című színházi előadást. A körülbelül két és félórás előadás alatt jól szórakozott a nézősereg. A darab az '56-os forradalmat eleve-nítette fel. Egy akkor mindennapos jelenetet mutattak be a kiváló színészek. Igaz volt a mondás: sírva vigad a magyar; fanyar humorral fűszerezték a darabot. Érdekes volt

látni, hogy hogyan éltek, milyen elnyomás-ban 50 évvel ezelőtt. Mindenkit megrázott, mennyire valósághűen mutatták be, ahogy az emberek elvesztették barátaikat. Szerelem is kialakult a két fiatal főszereplő között, bár eleinte ezt tagadták. A színmű kissé szomorúan végződött, de ettől függetlenül vastapsot kaptak a szereplők. Nekem is nagyon tetszett az előadás, megható volt, megkapó színészekkel, akik nagyszerűen alakítottak. Aki teheti, azt tanácsolom, nézze meg, nem fogja megbánni.

Vörösmarty Újszászon

(1800-1855)

Vörösmarty nevéhez rengeteg dolog fűződik. Magyarországnak nincs is olyan lakosa, aki ne ismerné, hisz egy nagy ajándékot adott nekünk. Megmutatta hazaszeretetét, hűségét, ő a **magyar Szózat** költője.

Az újszászi általános iskola is róla kapta a nevét, dehogy miért is, azt ebben a cikkben elolvashatjátok.

Az 1848-49-es szabadságharc idején Újszászon élt az **Orczy-uradalom** gazdatisztje Vörösmarty Mihály öccse, **Vörösmarty János**. Amikor a költő a szabadságharc leverése után bujdosni kényszerült, az Orczy-birtokon rejtőzött el **Vadász Miklós** álnéven **Bajza József** költővel együtt. Vörösmarty Mihály 1849. január első napjaiban a Pestről Debrecenbe menekülő kormánnyal együtt érkezett családjával Szolnokra. Mivel vonat al csak Szolnokig utazhattak, a kemény télen Debrecenig szekéren kellett folytatniuk útjukat. Vörösmarty, hogy alig 8 hetes kislányát a 8 napos út viszontagságaitól megkímélje, a csöppséget öccséhez, Vörösmarty Jánoshoz vitte, aki akkor az Orczy-birtok

gazdatisztje volt. A kicsit a dajkájával együtt Újszászon hagyván, feleségével és két gyermekével folytatta útját Debrecenbe, ahol a Csapó utcában béreltek lakást. Petőfi is náluk talált szállásra. Pestre – ismét Szolnokon át – Buda visszafoglalása után tértek vissza. A kormányt Szegedre is követte. Itt érte a kegyetlen hír: **kislánya meghalt**. Fájdalmas önváddal írta feleségének, hogy már sokallták a gyermekáldást, most meg a kicsi elvesztése miatt panaszkozhatnak. Szegedről Bajza Józseffel együtt szekéren menekülve Szatmár felé indult. Mátészalkai menedékhelyéről Karácsony ünnepe táján ismét Pestre ment, hogy feladja magát a katonai hatóságnál, ahol végül is Bajzával együtt menlevelet kaptak. Ez az útjuk valószínűsíthetően ismét Szolnokon vezetett keresztül. Szolnokról egyik kisebb, hároméves hőskölteményében, az „Eger” címűben emlékezik meg.

Mi ennek tiszteletére, 2007-ben immár 16. éve rendezzük meg a Vörösmarty - hetet.

Gonda Adrienn 8/a

Vörösmarty Mihály

Iskolánk tűzzománc szakköre az idei Vörösmarty - héten is megrendezte a tűzzománc kiállítást.

Kodály művek zendültek fel az ünnepségen

2007. november 23-án 18 órakor Kodály-hangversenyt tartottak az újszászi Művelődési Házban. Részt vett rajta a Vörösmarty Mihály Általános Iskola énekkara, akik egy Kodály-dalcsokrot adtak elő a Hány Jánosból-, elénekelték az A, b, c, d-t, a Hej két tyúkom tavalyt, Fölszántom a császár udvarát, az Ó

mely sok hal c. dalokat, valamint Örzse dalát furulyázta Dobozai Boglárka. A műsort Kodály Zoltán születésének 125., halálának 40. évfordulója alkalmából rendezték meg. A műsor közös énekléssel zárult. Felkészítő tanárunk: Virágné Hamar Nóra.

Kodály Zoltán

Érdekesseg

A karácsonyi ünnepkör

Nemsokára elérkezik az év egyik legszebb ünnepe a karácsony. Gondolom már ti is nagyon várjátok hogy a jó, meleg szobában a család együtt díszítse a karácsonyfát, s közben az egész házat betöltse a fenyőfa és a finom sütemények illata. Addig már tényleg nem sok idő van. De mi lenne, ha addig is megismernénk a karácsonyi ünnepkör né-

hány jeles napját?

A karácsonyi ünnepkör advent első vasárnapjától (jelen esetben dec. 2-től), egészen január 6-ig, vízkereszt napjáig tart. Az adventi időszak alatt az adventi koszorúkon minden vasárnap egészen szenteste napjáig meggyújthatunk egy-egy gyertyát. A hagyományos adventi koszorún 3 lila színű és egy rózsaszínű gyertya található. A világító gyertyák számának növekedése szimbolizálja a növekvő fényt, melyet Isten ad az embereknek azzal, hogy egyszülött fiát adja a mi bűneinkért.

December 6. Szent Miklós napja

Szent Miklós püspök a Krisztus utáni 3. és 4. században élt. A legenda szerint a kolostor közelében élt egy elszegényedett nemes a három lányával. Mikor Szt. Miklós elhaladt a ház ablaka előtt meghallotta, hogy a három lány épp azon vitatkozik, melyikük adja el magát rabszolgának ahhoz, hogy a másik férjhez tudjon menni. Ekkor a jó lelkű püspök gyorsan

hazaszaladt és magához vett egy erszény aranyat, majd bedobta a ház ablakán. Az apa és három lánya hirtelen azt hitte csoda történt. Az ezt követő két évben Szt. Miklós ugyanígy járt el. Végül is az emberek úgy tudták meg, hogy a titokzatos jótevő Myra püspöke volt, hogy a legkisebb lánynak szánt adományban ott volt az az aranypénz, melyet egy gazdag kereskedő dobott a templom perselyébe.

December 13. Luca napja

Ehhez a naphoz számos hiedelem, népszokás kapcsolódik. Luca napja gonoszjáró nap is volt, amikor a bűbájosok, boszorkák megronthattak embert, állatot, ezért védekezésül be kellett zárni előlük minden ablakot, ajtót, sőt még keresztet is rajzoltak az ajtókra. Gyakori volt ezen a napon a jóslás is. Az ekkor készített lucapogácsából jósolták meg a jövődöbeli személyét. A legnevezetesebb szokás a lucaszék elkészítése volt. Ezt a különleges széket egészen Lucanapjától szenteste napjáig készítik. A szék arra szolgált, hogy az éjfél misén, aki ráállt felismerje a templomban tartózkodó boszorkányt.

Szenteste, karácsony

Az ún. karácsonyi asztalra, vagy a közelébe helyezett tárgyaknak különös jelentőséget tulajdonított a néphagyomány. Pl. az emberek azért tettek az asztaluk alá vetőmagvat, hogy a következő évben bő legyen a termés. A karácsonyi asztalra helyezett ételek - a szentelt ostya, mézbe mártott fokhagyma, dió, alma stb. - a néphit szerint a család tagjainak az egészségét biztosították. Minden ételnek meg volt

a maga jelentősége: a méztől édesek, a borsból erősek, a fokhagymától egészségesek lesznek, a szentelt ostya pedig a lelki megtisztulást segíti. Karácsonykor ma már elmaradhatatlan jelkép a karácsonyfa. A karácsonyfa Magyarországra a bécsi udvar közvetítésével jutott el. December 26. István napja, az egyik legkedveltebb névünnepe. Ekkor volt szokás a regöles, mely azt jelentette, hogy a házról-házra járó regösök jókívánságokat mondtak a ház urának, és magának a családnak.

December 27. 28. Szent János, Aprószentek napja

Szent János napjához a borszentelés hagyománya fűződik, amely a mai borvidékeken máig is szokás. Dec. 28-án azokra a 2 éven aluli kisgyermekre emlékezünk, akiket a zsarnok Heródes király öletett meg. Aprószentek napján szokás volt a nép körében a gyermekeket megvesszőzni. Úgy tartották, hogy a vesszőzés elkergeti a különféle betegségeket

Szilveszter, újév

Szent Szilveszter pápa ünnepe a polgári év utolsó napja. Ehhez a naphoz számos hagyomány fűződik. A szilveszteri és újévi szokások, hagyományok célja az, hogy biztosítsák a következő esztendőre az emberek egészségét, szerencsését, az állatállomány szaporaságát és a termés bőségét. Újévkor az első nap *szerencsével* az egész esztendő sikerét igyekeztek biztosítani. Úgy tartották, hogy amit ezen a napon cselekednek, az hatással lesz az egész elkövetkező esztendőre. Sokféle *tiltás* fűződik ehhez a naphoz. Közismert az a hiedelem, hogy újév napján semmit sem adnak ki a házból, mert akkor egész éven át minden kimegy onnan. Ma is hagyományos szilveszteri ételek a bab, a lencse és a mák, ezek a következő évre biztosították a pénzbőséget. A január hónap neve Janus kétarcú isten nevéből ered.

Január 6. Vízkereszt

A karácsonyi ünnepkör zárónapja. Ekkor emlékezik meg az egyház a napkeleti bölcsekről és Jézusnak a Jordán vizében történt megkeresztelkedéséről, ezért a katolikus egyház ezen a napon szenteli a vizet. A szenteltvíznek mágikus ereje, gyógyító, gonoszűző, rontást megelőző szerepe volt.

Farkas János 8. b

Emlékezés Szabó Magdára

Szabó Magda Kossuth- és József Attila-díjas író a közelmúltban elhunyt. Ezért szeretném, ha mindannyian méltóképpen megemlékeznénk a XX. és a XXI. századi magyar irodalom egyik legkiemelkedőbb alakjáról

Szabó Magda 1917-ben született Debrecenben. Szülővárosában érettségizett, és itt kapott az egyetemen magyar-latin szakos tanári bölcsészdoktori diplomát. Először a helyi, majd a hódmezővásárhelyi iskolában tanított. 1945-től a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium munkatársa lett. 1949-ben Baumgartner-díjat kapott, de még ebben az évben visszavonták a díjat, állásából elbocsátották és egészen 9 évig nem publikálhatt. Ekkor általános iskolai tanárként dolgozott. Az eredetileg költőként induló Szabó

Magda 1958 után már regény- és drámaíróként tér vissza. Az őz című regények hozták meg számára az szágos ismertsé-
Írt önéletrajzi
tésű regényeket,
lyek szülei életét
saját gyermek-
korát örökítették
meg. Ilyen, pl.
Ókút és a Für
Elise. Emellett
sok írása foglal-
kozik a női sors-
sal.
1985 és 1990 között egyházi gyűléseken vett
részt. 1947-ben kötött házasságot Szobotka
Tibor íróval. Szabó Magdát 2007. november
19-én, délután négy órakor, kilencvenedik
születésnapja után pontosan 45 nappal, olva-
sás közben érte a halál. Farkas János

or-
get.
ihle-
me-
és

az
még

Smiley

Sokak számára ismerősek ezek a hangulatjelek, mert ma már szinte mindenki használja őket, a smileykat! Azt azonban kevesen tudják, hogy ki alkotta meg, melyek voltak az első hangulatjelek.

A smiley megalkotása Scott E. Fahlman, a Carnegie Mellon Egyetem professzorának a nevéhez fűződik. 1982. szeptember 19-én az egyetem online fórumán zajló beszélgetésben írta le először a smiley-jelet, majd annak ellentétjét, a rosszaságot kifejező jelet. A smiley használata hihetetlen gyorsasággal terjedt el, nem csak a Carnegie Mellon Egyetem, hanem számos más egyetem és kutatóintézet is alkalmazni kezdte az érzelmek kifejezésére szolgáló jeleket. Különböző írásjelek hozzáadásával ma már szinte minden kifejezhető a kacagástól kezdve a megvetésig.

MSN Messenger Animációk

MSN Animáció a legújabb lehetőség az MSN Messengerrel.

Ezek az animációk többet tudnak, mint a hangulatjelek.

Most már nem kis képekről van szó, hanem

nagy mozgó képekben tudod kifejezni az érzelmeidet, amiket át tudsz küldeni az MSN beszélgető partnerednek.

A leggyakrabban használt hangulatjelek :

:) = Mosolygó arc

:D = Arc nagy mosollyal

:) = Kacsintó arc

:O = Meglepődött arc

:P = Arc kinyújtott nyelvvel

(H) = Forró nap

:@ = Mérges arc

:S = Zavarban lévő arc

:\$ = Szégyenlős arc

:(= Szomorú arc

:'(= Síró arc

(A) = Angyal

Bakó Dorottya és Vágó Dorina 8.a.

Divat, vagy egyszeri hóbort?

Manapság már egyre divatosabb a halálfej motívum. Most erről az új divatról tudhattok meg pár dolgot!

Eredetileg, a 20. században veszélyes, vagy mérgező anyagokat jelölte ez a szimbólum. Néhány katonai egység is alkalmazta a halálfejet. Például a II. világháborúban a németek. Szintén ez a jel különböztette meg a tisztességes hajósokat, a kalóztól, ugyanis utóbbiak zászlaján volt megjelölhető.

Mára azonban már a pólókat, cipőket és egyéb ruhadarabokat is díszít. Az ezeket használó tinik a világ és a rendszer elleni tiltakozásukat fejezték ki ezzel a szimbólummal. Sok csecsemő ruháskán is megtalálható mára ez a mintázat. Az állatok sem menekülnek a halálfej kísértésétől, az ő ruháskáikat is díszíti. Sőt még a háztartási eszközökön is megtalálható ez a jelkép. A halálfej 2005 óta divatmotívum, azóta hol előtérbe került, hol háttérbe szorult, de divatosságából még a mai napig sem veszített sokat. Sokan azt

hiszik, hogy a halálfej az EMO stílus egyik meghatározó szimbóluma, pedig ez nem teljesen így van, a halálfej ugyanúgy megjelölhető a ROCK -ban is, mint az EMO -ban.

A hírességek közül is sokan előnyben részesítik az ezekkel díszített ruhadarabokat. Ilyen például Avril, a vadóc rockerlány is.

Mára már a plakátokon is visszaköszön ez a jel. Sőt még a taneszközökön is van már belőle. A gyártók még az átlagos dolgokat is ezzel akarják díszíteni (villanykörte). De már halálfej alakú muffinsütőt is kitaláltak. Az eddig még fehérben és feketében pompázó motívum, már rózsaszínben is megtalálható az áruházak polcain. A halálfej az ékszereken is fellelhető, akár ezüst vagy arany, akár biszu ékszerről van szó. Egyszerűen a halálfej még mindig divat és nagy valószínűséggel az is marad.

Szentpéteri Tímea

Január

: 2008.01.01.: Újév

Március

: 2008.03.15.: Nemzeti Ünnap 2008.03.21.: Nagybérek 2008.03.23.: Húsvét 2008.03.24.: Húsvéthétfő

Május

Február

Április

Június

Hé	Ke	Sz	Cs	Pé	SZ	Va
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Július

Hé	Ke	Sz	Cs	Pé	SZ	Va
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Augusztus

Hé	Ke	Sz	Cs	Pé	SZ	Va
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

2008.08.20.: Szent István

Szeptember

Hé	Ke	Sz	Cs	Pé	SZ	Va
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Október

Hé	Ke	Sz	Cs	Pé	SZ	Va
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

November

Hé	Ke	Sz	Cs	Pé	SZ	Va
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

2008.11.23.: Köztársaság kiáltása

December

Hé	Ke	Sz	Cs	Pé	SZ	Va
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

2008.12.25.: Karácsony I. 2008.12.26.: Karácsony II.

"Látta a laptop-odot, és érdeklődik:
hogy megnézheti-e a Fruemill-ját?"

Az internet világa

Manapság már majdnem mindenki használja a számítógépet, azon belül is az internetet. A világháló szórakozást jelenthet kicsiknek és nagyoknak, szinte már nélkülözhetetlen. A legtöbb cég használja. Az internet olyan nagy terjedelmű, hogy senki sem tudná

megmérni, mert minden pillanatban növekszik. A Web naponta másfél millió dokumentummal bővül. Több milliárd honlap létezik, amiket másra és másra lehet használni.

Az internet egy nemzetközileg elterjedt, angol eredetű szó. Magyarul azt jelenti: hálózatok hálózata. Számítógépek összeköttetéséből jött létre. Egymástól különböző hálózatok tudnak elektronikus leveleket cserélni, adatállományokat továbbítani. Az adatok különféle fizikai közegekben utazhatnak, pl. telefonvonalak, különböző hálózati kábelek, kommunikációs műholdak segítségével. Régebben a hálózat csak a kutatók, oktatók és katonai intézmények számára volt elérhető. Ma már az egész világ elektronikus postája.

Soha senki ne keresse az internet központját! Ilyen nincs és valószínűleg nem is lesz. Minden internetes hálózat önálló életet él. A hálózatok csatlakozásának összehangolását az Internet Society (ISOC) irányítja. Központja az amerikai Virginia államban van. A www kifejezés rövidítése a World Wide Web szavaknak.

A Net gyakran veszélyes a gyerekekre. Lehetnek, olyan pornográf, morbid oldalak, melyeket véletlenszerűen is megtalálhatnak. Vannak zaklatók, akik a levelező programok segítségével viszik őket a rosszba. Ha valaki ilyen levelet talál bármilyen levelezőben, ne válaszoljon rá.

Beetető nyereményjátékok is érkehetnek ilyen oldalakra. Nem lehet nekik hinni. Ezekre sem szabad válaszolni, lehet, hogy csak becsapás, sőt bűncselekménynek számít. A segélykérésekből sem származhat jó, akár a bankszámlánkat is lecsapolhatják hamis csekkekkel. Virtuális világok léteznek, ezeket akárki megtalálhatja, és annyira beleélheti magát az ember, hogy képes akár hetente 20-30 órát is rajta lógni. Az ilyen világokban az emberek azt tehetnek, amit akarnak, de akár a saját világuknak is tekinthetik. A Net a felnőttekre és gyerekekre is veszélyt jelenthet, ha rosszul használják.

Nincsen, olyan katalógus, melyben megvan az összes weboldal, sokszor más helyeken értesülünk klassz oldalakról. Ha nem tudsz címetek, használd bátran a kereső programokat, mint pl. a www.google.hu-t. Megtudhatod, hogyan használd a Netet, és még néhány Web címet is ajánl a www.baratsagosinternet.hu oldal. Szórakozhatsz a www.startlap.hu, a www.hotdog.hu, a www.jojatek.hu és még sok más oldalon.

Lovas Betti 6. a

Salzburgban született 1756. január 27-én. Csodagyerekként tartották számon, ami annak köszönhető, hogy édesapja, Leopold Mozart, aki maga is zenész volt, szinte születésétől fogva tanította. Ebben volt már gyakorlata, hiszen Wolfgang nővére, Maria Anna (Nannerl) számára korábban már állított össze gyakorlatokat, ugyanis ő is nagyon tehetséges volt. Amadeus már 5 éves korában komponált. Első darabjait zongorára írta. Leopold Mozart sokszor vitte hangversenykörútra gyermekeit. Bécs, München,

Augsburg, Frankfurt és Brüsszel után, Párizsba érkezett a család, ahol öt hónapig maradt.

Wolfgang ott készítette első szonátáit hegedűre és zongorára. Párizsból Londonba költöztek, ahol több mint egy évig tartózkodtak. 1764-65 idején az ifjú Mozart megkomponálta első szimfóniáját. A kiugróan tehetséges fiú négykezes darabjait nővérével adta elő nagyközönség előtt. Sok-

A kis Mozart folyamatosan komponált. Az 1760-as évek végére már maga mögött tudott opera buffát, zongoraversenyeket, szonátákat, szimfóniákat. Majd első olaszországi útjára indult apjával. Rómában a pápa AranySarkantyú-rendet adományozott neki. Ez idő alatt több művet is írt különleges alkalmakra, három év múlva vissza tértek Salzburgba. Ennek az időszaknak a legfájdalmasabb esemé-

Mozart a családjával

nye az volt számára, hogy édesanyja meghalt. A magánéleti kudarcélménnyel szinte egyidőben szakmai sikerként élhette meg, hogy a salzburgi hercegérsek szolgálatába lépett koncertmesterként és udvari organistaként. A salzburgi hercegérsekkel támadt nézeteltérései miatt felmondott és elhagyta a várost.

Bécsbe költözött ahol házasságot kötött Constanze Weberrel, korábbi nagy szerelme, Aloisia húgával. Egy ideig rendszeresen költözködtek, Bécs egyik kerületéből a másikba. Első gyermekük 1783-ban született, s két hónappal később elhunyt. Időközben elkészült a "Figaro házassága", melyet a Burgtheaterben mutattak be. 1787. május 28-án elhunyt Leopold Mozart, Wolfgang édesapja, de az élet nem állhatott meg. Sok remekmű között megszületett az "Egy kis éji zene" és a "Don Giovanni". A prágai sikereknek köszönhetően a császár, II. József kinevezte császári és királyi kamaramuzsikussá.

Hatodik gyermekük, Franz Xaver Wolfgang július 26-án született. "A varázsfuvola" komponálását félbeszakította a mester a "Titus" betanítása valamint a "Don Giovanni" prágai ünnepi előadása. Végül az utolsó opera szeptember 30-án került a közönség elé. A zseniális mester a Requiemet dolgozott, de befejezni sajnos már nem maradt ideje. Műve félbeszakadt, amikor élete befejeződött. 1791-ben hunyt el, csupán 35 éves volt.

Gonda Adrienn

Gólyahír

A Mikulásról

A Mikulásról vagy Télapóról már rengeteg történet kering, de mindegyik alapja egy püspök legendája. Hát lássuk csak a legérdekesebbeket. Azt is megtudhatjátok, hogy más országbeli gyerekek, milyen néven is ismerik a jó öreg Mikulást!

A szegény sorsú lányok

Télapó története egy bölcs Miklós nevű püspök legendájához kötődik, aki feltehetően Kis-Ázsiából származott, de valójában csak a jószívűsége bizonyított. Ez a püspök hallott egyszer egy szegény emberről, aki nem tudott hozományt adni a három leánya mellé, ezért rabszolgának szánta őket. A lányok egész éjszaka csodáért imádkoztak, és Miklós püspök, aki az utcákat járta, hogy alamizsnát osszon a koldusoknak, meghallotta ezt. Visszatért a kolostorba, ahol a gazdag emberek áldozati ajándékait tartották, és egy titkos ládából elővett három aranygömböt, amit becsempészett a lányok ágyába éjszaka. Reggel megörült a három leány, akik később megkeresztelkedtek és férjhez mentek. Erre a Miklós püspökre emlékezve rakjuk ki csizmáinkat az ablakba ma is.

Az öreg házaspár

Volt egyszer egy öreg házaspár. Szépen éltek, ám egy dolog mégis hiányzott: egy gyermek. Nem volt se éjjelük, se nappaluk, hiányzott nekik a gyerekzsivaj. Mivel Szent Miklós sok emberen segített már, úgy döntöttek, hozzá imádkoznak a gyermekáldásért. Fogadalmat tettek: ha gyermekük születik, egy színarany kelyhet készíttetnek Szent Miklósnak. Nem is kellett sokat várniuk, hamarosan megszületett a gyermek. Rengeteg gondot okozott, igazi kis ördög volt, de végre gyermekzsivajtól lett hangos a ház, s melegség költözött az otthonukba. Elindult hát az öreg paraszt az ötvöshöz, s egy birka árán elkészíttetett egy csodálatos réz kelyhet. Nem aranyból volt, ahogyan

megígérte, de ugyanolyan szép volt a fénye. Elhatározták, hogy elmennek Myrába, és elviszik a kelyhet Miklós püspök templomába. Veszélyes hegyeken és gázlókon keltek át, majd megálltak és lepihentek. A kisfiú nagyon megszomjazott, így elment a közeli patakhoz. Ám amikor a tó fölé hajolt, belecsúszott, s a víz magával ragadta. Amikor apja észrevette, hogy fia belecsúszott a vízbe, már nem tudott rajta segíteni. Úgy döntött elmegy a templomba. Mikor odaért, megkérdezte az urat, miért tette ezt vele, hiszen elkészíttette a kelyhet, melyet közben az oltárra helyezett. Ám a kehely –mintha egy kéz lelökte volna-, legurult az oltárról. Ekkor megjelent a fia s elmesélte: valami kiemelte őt a vízből, így nem halt meg. Szent Miklós volt az. tudta, hogy idejön az apja, ezért rögtön ide indult. Az apa nagyon megörült, s elkészíttette a színarany kelyhet, melyre ígéretet tett.

A Mikulás nálunk december 5-én éjjel, Miklós-estén járt, s az ablakba kitett cipőkbe csempészte az ajándékokat. Az angolszász országokban a gyerekek karácsonykor akasztják a harisnyáikat a kandallórácsra, a kémény közelébe. Az ő Santa Clausuk szánkóját a légben szarvasok húzzák, ruhája tűzpiros és a házakba füstös, kormos kéményen jut el. Az orosz, ukrán gyerekekhez Télapó újévkor érkezik, s hozza el az ajándékokat Hópelyhecske segítségével. Tehát december 5-től újévig jár a Mikulás, vagy a Santa Claus, vagy éppen Télapó.

Szentpéteri Tímea

Sztárplátylek

Szinetár Dóra

Tinisztárként robbant be a köztudatba, majd a nézők szeme láttára lett édesanya, és kiváló színésznő. Eddigi kemény, vadóc szerepei után most megtalálta a lehető legromantikusabb főszerep: Júlia. De Júliával együtt még egy nagy ajándékot is kapott az élettől, amire már régen vágyott.

Szinetár Dóra egyike a legkeresettebb magyar színpadi színésznőknek. A mezőnyből nemcsak remek alakításai, de csodálatos hangja révén is kiemelkedik. Kiskora óta a színpadon láthatja a magyar és a külföldi nézősereg. Egy újságnak így nyilatkozott: „Tizenegy éves koromban, a Nyomorultakkal kezdődött az igazi munka. Számos főszerepet eljátszottam, nagy része musical volt, de akadtak prózai szerepeim is: a Párbajhős, a Sors bolondjai és a Vízkereszt, vagy amit akartok Szolnokon. Jelenleg is megy a Nemzetiben a Holdbéli csónakos, amelynek a nagy része próza.”

Legelső szerepét a **Nyomorultak** című musicalben kapta, mint, **kis Cosette**. Majd követték egymást a jobbnál, jobb darabok és főszerepek,

mint a Rómeó és Júlia, a Mozart! Szépség és a Szörnyeteg, Valahol Európában, Padlás... stb.

Legnagyobb vágya viszont, decemberben teljesül. Decemberre várja ugyanis születendő kislányát. Párja, Bereczki Zoltán is nagyon várja közös kisbabájukat. Zoli egyébként 3 éves kora óta neveli Dóra gyermekét, akivel az első néhány évben haverok voltak, majd Marci egyszer csak megkérdezte: nem szólíthatná-e apának.

Szinetár Dóra és Bereczki Zoltán már nagyon régen vágytak egy közös gyermekre. Egy évvel ezelőtt úgy tűnt, valóra válik álmuk, azonban két hónap elteltével egy szomorú esemény történt: Dóri elvesztette a babát. Ám a nem adta fel és decemberben megszületett első gyermeke. Az énekesnő mostmár csak az egészségére és a babára koncentrál. Ezt sem bizonyítja jobban, minthogy a TV2 zedik születésnap rendezvényén egy merőben új hajstílussal kápráztatta el a jelenlévőket. Dóra hosszú hajkoronája már a múlté, egy sokkal rövidebb frizúrával várja azt a decemberi napot, amikor megérkezik a várva-várt csöppség. Gonda Adrienn

pár
tik
mi
ti-

Könyvajánló

Elgondolkodtató regény Goldingtól

A Legyek Ura nem éppen egy boldog, vidám könyv. Gyerekekről szól, akik egy elképzelt jövőben egy szigeten ragadtak egy repülőgép baleset következtében. Eleinte egyetértésben élnek, abban egyeznek meg, hogy Ralp, a legérettebb fiú lesz a vezető, és hogy a tüzet életben kell tartani-ugyanis ez a menekülésüknek egyetlen útja. Az idő múltával azonban egyre vadabbak lesznek a fiúk, már senkiben sem bíznak, és a csapat két részre bomlik. Az egyikben Ralp, Röfi, Samseric-az ikrek, Sam és Eric- valamint

néhány apróság, a másik oldalon Jack Merridew, aki a friss hússal csalta magához a támogatókat. Utóbbiak ugyanis malachúsra vadásznak. Egyre inkább elragadja őket az ölés öröme, és

már egymást sem kímélik. Három haláleset történik, és már Ralp is majdnem áldozat lesz, amikor megmentik őket, ugyanis egy hajó észrevette a füstöt a szigeten. Elképesztő, ahogy Golding megírta ezt a történetet, az ember csaknem megrémül attól, hogy belegondol, 12 éves gyerekek egymást ölték meg. De egyben lenyűgöző is, hogy ilyen fiatalon így feltalálják magukat. Verseny az életbemaradásért, a húsért, a kagylóért, és a tűzért- a menekülésért. Tanulságos történet, egyszer mindenképp el kell olvasni. Kriszta

Természethír

Jegesmedve

A sarkvidékek hatalmas ragadozója a jegesmedve. Most erről az állatról tudhatok meg pár dolgot.

A ragadozó emlősök rendjének legnagyobb testű képviselője, testhossza a 2,5 m, magassága az 1,5 m-t, testtömege pedig a 450 kg-ot is elérheti. Vastag, sárgásfehér színű bundája szinte az egész testét beborítja. Mint a legtöbb medvefélének, a jegesmedvének is hatalmas és erőteljes mancsai vannak. A jegesmedve elterjedési területe az északi sarkvidék. A legtöbb jegesmedve szinte sohasem teszi a lábát igazi szárazföldre, többségük egész életét a sarkvidék befagyott vizein, a lassan sodródó jégmezőkön tölti. A jegesmedve szinte állandóan vándorúton van. Ezen nem is csodálkozhatunk, hiszen a jégmezők nemigen szolgálnak bőséges táplálékkal, és viszonylag nagy utat kell megtenniük az állatoknak ahhoz, hogy napi táplálékukat beszerezzék. Míg sok más medvefaj, étrendjén igen jelentős a növényi eredetű táplálékok szerepe, a jegesmedve csak a sarki nyár hónapjaiban fogyaszt egy kevés zuzmót, mohát vagy bogyót, de azt is csupán étrendi kiegészítésként. Táplálékának zöme állati eredetű, s mivel a sarkvidék zord körülményei közt nemigen válogathat, szinte mindent megeszik. Ez a hatalmas, talán lomhának tűnő állat nagy ügyességgel halászik, ha pedig vadászik, kitartóan üldözi zsákmányát. A hal mellett egyik kedvenc táplálékát a fókák képezik, de olykor madarakat is zsákmányul ejt, sőt a dögöt sem veti meg. A jegesmedve egyébként az északi

ki sarkvidék jégmezőinek csúcsragadozója, természetes ellensége jóformán nincsen. Talán csak a rozmárok hatalmas agyariai jelentenének számára veszedelmet. A vemhes nőstény a sarki tél legzordabb szakaszában hóba és jégbe vájt barlangjába húzódik vissza, s itt hozza világra bocsait átlagosan 240 napi vemhesség után. Előlezenként általában kettő, néha csak egy bocs születik, testtömegük születésükkor kb. 500 g. A bocsok életük első hónapjaiban csak felszín alatti lakásukat merik, anyamedve az ellés négy nappal zeti ki a

is-
az

csak
után
hó-
ve-
bo-

csokat a szabad ég alá. A bocsok ezután még elég sokáig, mintegy két esztendő korukig maradnak anyjukkal, s csak ezután kezdik meg önálló életüket. Jegesmedve igen jól alkalmazkodott az északi sarkvidék hidegéhez. A hőszigetelésben nemcsak vastag bundájának jut kiemelkedő szerep, hanem a bőr alatti zsírrétegnek is, amely egy-egy bőséges időszakot követően több cm vastag is lehet. Persze a zsírréteg nemcsak hőszigetelést, vagy mechanikai védelmet jelent az állat számára, hanem tartalék tápanyagforrást is a zsákmányban szűkös időszakokra. A jegesmedve bundája és zsírja az ember figyelmét is felkeltette, s emiatt az északi eszkimók már évezredek óta vadásszák ezeket az állatokat. Az utolsó néhány évszázadban azonban a jegesmedvék irtása egyre nagyobb, aggasztó méreteket öltött, s csaknem kipusztult a faj. A jegesmedvék védelmében tett erőfeszítéseknek hála, számuk ma már ismét növekvőben van.

Vágó Dorina

Humorzsáka

- Papa, mikor részeg az ember?
- Például akkor, ha ott a túloldalon két ember helyett négyet lát.
- De papa, ott csak egy ember áll!

Egy férfi sántikál az utcán, szembejön egy barátja:

- Hát veled mi történt?
- Csak egy kis futball-sérülés.
- Nem is tudtam, hogy focizol.
- Á, dehogy! Tegnap meccset néztem és belerúgtam a tévébe.

Varga Bálint

Úti kalauz

Alsó - Ausztria

A tél a hegyekben minden évben tartogat valami szépséges újdonságot, varázsa évről-évre újra és újra lenyűgöző! Alsó-Ausztriában annyi szép hely van és olyan csodálatosan sokszínű a tél, ami semmihez sem hasonlítható!

Az alsó-ausztriai tél leírhatatlan, igazi értékeit csak személyes élményeink alapján fedezhetjük fel. Szerencsére minden évben új felvonókkal és hóágyúkkal bővíti kínálatát, nagy gondot fordítva a pályák kényelmére és hóbiztosságára. Az egyes sítérsegekről, felvonókról, pályákról és

azok nehézségi fokairól, további információt az internet segítségével tudhatsz meg! A tartomány téli kínálatából te és családod is kedvedre válogathatsz. Az sem jelenthet gondot, ha esetleg még nem csatoltál léceket a lá-

badra. Alsó-Ausztriában akár három nap alatt meg tanulhatsz síelni az ott oktatók segítségével, ha szerencséd van akár ingyen is. Az elszállásolással sem lehet gondod, hiszen rengeteg hangulatos szálloda is található ott. Szerintem igen kellemes lehet ott eltölteni a szünidőt. Szép és élményekben gazdag téli vakációt és jó szórakozást kívánok Alsó-Ausztria lesikló és sífutó pályáin.

Vágó Dorina

Filmajánló

High School Musical, 2006

Troy a téli szünetben megismerkedik egy lánnyal, Gabriella-val, akivel egy véletlen folytán kerül össze egy karaoke bulin. Fantasztikus párost alkotnak a színpadon, ám közös énekük után azonnal elválnak útjaik. A suliban azonban újra találkoznak, Gabriella teljesen akaratlanul ugyanabba az iskolába iratkozik be, ahová Troy jár. Az iskolában a diákok már javában jelentkezhetnek

az idei musibemutatóra. Troy persze nem akar égni a have-előtt és inkább a kosa-

cal
le-
rok

razást választja, Gabriella pedig egyelőre a tanulásra koncentrál. De a zene szeretetétől nem tudnak szabadulni. Megismerkednek a musical szerzőjével és azonnal beleszeretnek a darabba... és mindeközben természetesen egymásba is!

Vágó Dorina

Az arany iránytű

Újra élik fénykorukat a fantasy filmek. Egy újabb ilyen film került a mozikba, Az arany iránytű. Most a film történetéről tudhattok meg pár információt.

Ez a világ a mi világunk. Vagy mégsem? Lyra Belacqua Oxford környékén nő fel, Angliában él. Valahogy mégis minden egészen más: minden emberhez személyes démon tartozik, mely a lelkének állatformában élő, önálló megtestesülése. Britannia is más, Norvégia is de a barátság ugyanolyan. És egy 12 éves kamaszlány számára természetes, hogy amikor egy barátját elrabolják, és egy párhuzamos univerzumba kényszerítik, ő elindul, hogy megküzdjön a táma-

dókkal, és hazavigye azt, akit a legjobban szeret. A legkülönbébb lények (páncélos medvék, hárpiák, szitakötőn lovagló epetörök, lélekzabáló fantomok) tarka forgatagában, alakváltó lelke társaságában vándorol világról világra. A lélek leginkább hermelformában szeret utazni, de néha delfin vagy molylepke alakjában jelenik meg, és segít a kis Lyrának, hogy végül szembekerülhesen Lord Asriellel (Daniel Craig), aki egy kozmikus lázadást szervez éppen. Ebben a filmben szerepel Nicol Kidman is. A film még mindig megy a mozikban, akinek felkeltette az érdeklődését az még bátran mehet a mozikba.

Bemutató dátuma: 2007. december 13.

Szentpéteri Tímea

Sport

Vörösmarty-kupa

Ez a rendezvény iskolánk Vörösmarty-hetének a legnagyobb és legeseménydúsabb rendezvénye. Ezen a napon az iskolák focicsapatai mérhetik össze erejüket.

Röviden a történetéről: - a kupát 1993. március 28-án került először megrendezésre, iskolánk ekkor még nem volt eredményes.

2007-es évben a nyolcadikosokból és 2-3 légiós 7.-esből állt a nyerő csapat az ÚJSZÁSZ I.-es csapata, de ez is csak a 3. helyre volt elegendő. ÚJSZÁSZ II.-es csapata volt az, aki a legfiatalabb játékosokkal állt ki, ez meg is látszott, mert

a teljesítményükből adódóan minden meccset elveszítve, az utolsó, 7. helyet melegíthették. Az első helyet a tavalyi kupagyőztes, a BÉKÉSI Általános Iskola vitte el. A szintén elismerni való játékkal játszó, TÜRKEVEI Általános Iskola ülhetett a dobogó második fokára. 4. a NYÁRLŐRINCI Általános Iskola. 5. a ZAGYVAREKASI Általános Iskola. 6. a SZÁSZBERKI Általános Iskola.

Az idei kupa december 8-án zajlott.

Az Újszász I.-es csapata a második helyre is feljuthatott volna, mert a veretlen Békés ellen úgy játszottak, hogy csak 1 gólt kaptak. Ehhez már tehetség kell, és szervezetségre utal. Csak a szerencsén múlt, hogy nem rúgtak gólt Békésnek, csak saját maguknak. Busi Dani

A 2007-es év focistái:

Újszász I. kerete:

Molnár András: 6 gól

Bóta Bence: 1 gól

Joó Richárd: 4 gól

Busi Dániel:

Zvolenszki Károly

Farkas Tibor

Kövesdi Gábor

Juhász Márk

Oszlányi László

Kapusok: Hudra Dániel, Barta Gábor

Újszász II. kerete:

Gulyás Zsolt: 1 gól

Rézsó Péter: 1 gól

Varga Martin: 1 gól

Fodor Gergely:

Fekete Tamás:

Makai Ádám:

Makai Dániel:

Tánczos Róbert:

A kupa eddigi győztesei:

1993. dec. 4. Abony

1994. dec. 3. Újszász

1995. dec. 2. Újszász

1996. dec. 7. Jászládány

1997. dec. 6. Jászládány

1998. dec. 5. Zagyvarékas

1999. dec. 5. Jászládány

2000. dec. 9. Zagyvarékas

2001. dec. 8. Jászkisér

2002. nov. 30. Zagyvarékas

2003. dec. 5. Újszász

2004. dec. 3. Jászberény

2005. dec. 9. Zagyvarékas

2006. dec. 9. Békés

Ötlettár

Zsinórral díszített gömbök

Most a karácsonyi dísz készítéséről írok. Remélem adok egy jó tippet a karácsonyfa feldíszítésére!

Hozzávalók:- hungarocellgömb

- gombostű
- zsinór
- ragasztó
- szalag
- pamutfonál
- fogpiszkáló
- gyöngyök, flitterek
- aranyszál

Kend be a hungarocellgömb felső részét olyan ragasztóval, ami nem kenődik el. A gömb tetejéhez gombostűvel rögzítsd a zsinór végét, amíg teljesen meg nem szárad, és kezd el körbe tekerni a zsinórt a gömbön lefelé haladva. Ügyelj arra, hogy olyan hosszú zsinórt vágj le, ami biztosan elég lesz a gömb aljáig. Néhány centiméterenként rögzítsd a zsinórt gombostűvel! Ami-

kor a beragasztózott rész végére értél, fordítsd meg a kezdedben, és kenj ragasztót a másik felére, majd folytasd a körbe tekerést itt is, egészen a gömb aljáig. A teljes száradás után óvatosan húzd ki a rögzítő tűket, és cseréld ki őket olyan fejű tűkre, melyek színben passzolnak a zsinórhoz. Ezeket egyenletesen elosztva, teljesen szúrd bele a gömbbe. Nem érdemes túl sűrűn feldíszíteni, mert mutatósabb, ha csak itt-ott van egy. Tűk díszítheted gömböt flitterekkel gyöngyökkel

Az akasztó szítésének

1. Masnival:

egy masnit pes szélességlagból, és a mőn szúrj át egy gombostűt. A gombostű feje alatt köss meg egy vékony aranyszálat, melynél fogva majd fel tudod akasztani a dísz a fára. Vékonyan mártsd ragasztóba a tűt, és szúrd be a gömbbe a tetején.

Vágó Dorina

Ünnepváró

Leesett az első hó,
Sok a gyerek, hógolyózó.
Eljött hozzánk a Mikulás,
Odakinn havas már a farakás.

Ablakokban kiscsizmák,
Korcsolyában a sok láb.
Szünetet vár a kisdiák,
Illatozik a sok fenyőág.

Megérkezett a karácsony,
Még sült már a kalácsom.
Gyerekekre ajándék vár,
Díszítsük fel a fenyőfát.

Ablakomon jégvirág,
Kihűlt a mézeskalács.
Boldogok a gyerekek,
Végre jókat ehetnek.

Lovas Betti 6.a

Felelős kiadó: Bogárné Simon Klára

Felelős szerkesztő: Kormos Szilvia

Készítették: Újszászi Nevelési Központ, Vörösmarty Mihály Általános Iskola újságíró szakkörének tagjai:

Főszerkesztő: Farkas János * Tördelő: Bakó Dóri * Képszerkesztő: Lovas Betti * Korrektor: Szentpéteri Tímea * Fotó: Varga Zoltán * Busi Dániel, Gonda Adrienn, Kurdi Kriszta, Vágó Dorina, Varga Bálint

Cím: 5052 Újszász, Kossuth u.13.